

POZDRAVI SUDIONICIMA SVEČENIČKOG TJEDNA

DR ANTE KUSIĆ, REKTOR TEOLOGIJE U SPLITU,
U IME TEOLOGIJE U SPLITU,
AFILIRANE KATOLIČKOM BOGOSLOVNOM FAKULTETU U ZAGREBU

Čast mi je da, u ime Centralne visoke bogoslovne škole u Splitu, koja je afilirana ovom Bogoslovnom fakultetu, mogu pozdraviti ovaj cijenjeni skup. Slobodan sam predavačima izraziti želju da nas obogate novim saznanjima i praktičnim sugestijama u odnosu na temu *Može li Crkva danas služiti čovjeku*.

Nama se čini da bi odgovor na to pitanje mogao glasniti: Crkva može služiti čovjeku ako su njezini članovi sposobni u samima sebi i u drugima ispravljati razne oblike suvremene nečovječnosti, dok s druge strane Crkva ne može služiti čovjeku ako njezina cjelokupna aktivnost nije sposobna ispravljati različite oblike suvremene nečovječnosti!

Ovdje mi pada na pamet distinkcija koju je njemački kršćanski povjesničar H. Staudinger postavio raspravljajući sa svojim prijateljem neomarksistom Maxom Horkheimerom. Staudingerovo tvrdnji da društvo postaje to manje humano „što više znanstveno-tehničko mišljenje prevladava u cjelokupnom mišljenju čovjeka“ prigovorio je Horkheimer tvrdnjom da evropsko društvo, i onda kad je njime umjesto znanstvenog vladalo religiozno mišljenje, ipak „nije bilo manje nehumano“. Taj prigovor naveo je Staudingera na dublja razmišljanja o povijesnim događajima i postavio je razliku između „popravljive nečovječnosti“ i „nepopravljive nečovječnosti“. Staudinger govori: kad neki inicijator u akciji uništavanja Židova, za vrijeme Trećeg Reicha tretira Židove kao posve „nekorisna“ bića i „štetočinje“ koje se ne isplati čak ni „beskorisno mučiti“, nego samo pobiti u najkraćem vremenu, to je „nepopravljiva nečovječnost“. Kad pak jedan križar iz doba križarskih ratova Židova kojeg je prije toga pokrstio da mu osigura barem vječni život, baca u rijeku s riječima: „Tako, pseto, sada (iza krštenja) možeš umrijeti!“ – tu je ipak prisutna stanovita „popravljiva nečovječnost“. Tako Staudinger!

Crkva se sastoji od ljudi među kojima ima mnogo nečovječnosti. Crkvi je načelno uzor Krist, i u njoj uvijek postoji dispozicija popravljivosti. Krist je „put, istina i život“: put nadahnuća posve neproračunate ljubavi, „istina“ otvorenosti prema cjelini stvarnosti, „život“ ostvarivanja sveljudske zajednice pod okriljem

nebeskog Oca. To troje zajedno uvijek je sposobno biti poticaj za odgajanje čovječnosti i za popravljanje nečovječnosti.

Današnjim društvom vlada znanstveno-tehnicističko mišljenje, u smjeru „funktionaliteta”. Njime ne vlada religiozno mišljenje, u smislu „personaliteta”. Dogodilo se ovo: nikada nismo bili tako bogati kao danas, ali također nikada nismo bili tako pohlepni kao danas; nikada nismo imali toliko odijela kao danas, ali nikada nismo bili tako goli kao danas; nikada nismo bili tako siti kao danas, ali nikada nismo bili tako nezasićeni kao danas; nikada nismo imali tako lijepe kuće kao danas, ali također nikada nismo bili tako bezavičajni kao danas; tako osigurani nikada nismo bili kao danas, ali nikada nismo bili tako nesigurni kao danas; nikada nismo imali toliko vremena kao danas, ali nikada se nismo toliko dosađivali kao danas; toliko funkcionaliteta, koji uključuje sumnjičavo provjeravanje i komercijalnu poslovnost, nikada nismo imali kao danas, ali također – nikada nismo imali manje personaliteta koji uključuje rizik povjerenja i odbija proračunljivost. „Funkcionalitet” uključuje vlastitu korist, sumnjičavo provjeravanje i komercijalnu poslovnost. „Personalitet” uključuje ljubav, povjerenje i pažnju. Nameće se pitanje, sada u korist religioznog mišljenja: ne moraju li prva alternativno nabrajana dobročinstva znanosti ipak biti nadopunjena dobročinstvima vjere, ukoliko nas vjera – štiteći „personalitet” u ime Boga – nastoji učiniti „manje pohlepna”, „manje golima”, „manje nezasićena”, „manje bezavičajna”, „manje nesigurna”, protiv dosade „više angažirana za dobro svih ljudi”, nadalje – „manje proračunata”, „manje koristoljubiva”, „manje sumnjičava”, „manje komercijalistički iskvarena”, i više, uvijek više ispunjenima „ljubavlju, povjerenjem i pažnjom” prema svim ljudima kao djeci Oca nebeskog, kao osobama u jednokratnom „personalitetu” vlastitih duhovno-tjelesnih vrednota, koje i sačinjavaju vrijednost „života”.

Tu vrijednost života izrazio bih jednom nabralicom na slovo „L” iz jednih kat. njemačkih novina. Nabralica glasi: „Ohne Lachen..., Ohne Last..., Ohne Lernen..., Ohne Lehren..., Ohne Leid..., Ohne Leistung..., Ohne Liebe..., Ohne Licht..., Ohne Lob..., Ohne Luft..., Ohne Lunge..., Ohne Lust..., KEIN LEBEN!” – Crkva može služiti čovjeku ako je sposobna pomoći ljudima u slijedećem: voljeti veselje i smijeh, ne bojati se preuzeti na sebe terete, učiti i dati se poučiti, ne bojati se napora u vršenju svojih dužnosti, s uspjehom ostvarivati svoje obveze, voljeti ljude i sve stvari u svijetu, unositi svjetlo i raspoloženje u svoje srce i u druge ljude, pohvaliti i najmanji uspjeh, voljeti odmor na čistome zraku, disati punim plućima, biti vedri i veseli – jer bez svega toga „život nije život”.

Tamo gdje „život nije život”, tamo gdje zagorčavamo život jedni drugima, tamo gdje ne tražimo načina kako unijeti malo raja nebeskog u život zemaljski, služeći čovjeku, tamo nema ni Krista, tamo ni Crkva, tj. mi kršćani, ne uzimamo ozbiljno Kristove riječi „Ja sam Put, Istina i Život”, a ne – bespuće, zavaravanje i odumiranje.

Želim da predavači ovog Svećeničkog tjedna istinoljubivo i korisno osvjetle aspekte današnje crkvene čovjekoljubivosti te pomognu da ispravnije shvatimo Krista kao Boga koji se utjelovio zato da pomogne ljudima. Sretno!

DR FRA ŠIMUN ŠIPIĆ U IME FRANJEVAČKE VISOKE BOGOSLOVIJE – MAKARSKA

Srdačno pozdravljam sve sudionike na ovom Tjednu u ime Franjevačke visoke bogoslovije u Makarskoj. Posebno pozdravljam Kat. bogoslovni fakultet ovdje u Zagrebu, koji već 20 godina organizira ove tečajeve, te predavače koji će nam svaki sa svog gledišta pokazati kako Crkva može služiti čovjeku danas. Zatim pozdravljam sve prisutne biskupe i redovničke poglavare, kao i sve prisutne svećenike, redovnike i redovnice. Svi mi ovaj Tjedan smatramo svojom stvari i svi želimo njegov uspjeh. Svatko od nas nešto je doprinio da on stvarno i uspije, ako ništa drugo svojom prisutnošću.

Tema Tjedna zaista je važna i aktualna. Odgovorni danas traže tko bi sve mogao pomoći u rješavanju problema koji muče čovječanstvo. Crkva je, poučena božanskom objavom, kadra osvijetliti one probleme koji se odnose na konačno određenje čovjeka i čovječanstva, a može mnogo doprinijeti i ispravnom rješenju ovozemnih problema koji muče današnjeg čovjeka. Potrebno je samo ukazati na ta rješenja i sprovoditi ih u život. Podanašnjem teologije i evangelizacijom naroda Crkva se u stvari uvijek trudi oko toga. Na ovom Tjednu želimo „ex professo“ obraditi upravo to važno pitanje.

Želim da ovaj Tjedan uspije u svom radu, da on bude prigoda za naše još bolje međusobno upoznavanje i škola na kojoj ćemo učiti zajednički rješavati naša zajednička pitanja.

PROTOJEREJ JOVAN NIKOLIĆ IZ ZAGREBA U IME EPISKOPA MITROPOLIJE ZAGREBAČKE

Episkop lepavinski i administrator pravoslavne mitropolije zagrebačke g. Jovan (Pavlović) sa zahvalnošću je primio poziv organizatora da prisustvuje ovom Tjednu, no zbog zauzetosti crkvenim poslovima u Sloveniji, gdje je juče imao i predavanje u Mariboru, povodom Ekumenskog tjedna za jedinstvo, ovlastio je mene i ja osjećam veliko zadovoljstvo i čast što mogu pozdraviti gospodina dekana i ostale profesore Katoličkog bogoslovnog fakulteta, kao i sve drage sveštenike na ovom tečaju.

Crkva mora da služi čovjeku. Poput njenog božanskog osnivača Gospoda Isusa Hrista, koji je i došao na ovaj svijet ne da mu služe nego da on posluži ljudima i da položi svoj život za otkup mnogih. (Usp. Mat 20, 23). Ta služba Crkve Hristove čovjeku je, zapravo, diakonia, u najširem smislu riječi, od djela milosrđa pa do naviještanja blage vijesti i dijeljenja svetih tajni (sakramenata). Kako da Crkva služi svijetu, svakoj generaciji u svakom vremenu, dobit ćemo odgovore i iz predavanja eminentnih teologa kao i iz pastoralne prakse svećenika. I jedni i drugi žive u Crkvi i za Crkvu, u svome narodu. Njih mora da vodi primjer velikog apostola naroda

Pavla, koji je i sebe učinio slugom svima da ih što više spasi, te koji je svima bio sve da ih pošto-poto privede Hristu. (Usp. 1 Kor 9, 19–23).

Sve što je i do sada u proteklim godinama rečeno sa tribina ovog teološkog i sveštenečkog kongresa, kome prisustvuju katolički sveštenici iz svih dijelova Jugoslavije, proširuje teološku kulturu i situira Crkvu Božju u ovo vrijeme i na ovom prostoru. Sve to, dakako, ne može ostati ni bez odjeka na razvoj teološke misli i pastirsku praksu i ostalih hrišćanskih zajednica.

Sa zadovoljstvom želimo ovdje i danas – u Tjednu hrišćanskog jedinstva – istaći da i naša Srpska pravoslavna crkva ima svog službenog predstavnika u mješovitoj Komisiji za predstojeći teološki dijalog naših sestrinskih crkava. To budi nadu u još bolji razvoj uzajamnih odnosa i ostvarenje međusobne ljubavi.

Nakon pune dvije decenije rada ovog Tjedna mi prizivamo obilnu blagodat Duha Božjeg na vaš cjelokupni rad i želimo dalje uspjehe u decenijama koje predstoje. Hvala.